

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ร้านเดอะคอตเทจ ถนนพัฒนาการ
๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ร้านเดอะคอตเทจ ถนนพัฒนาการ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

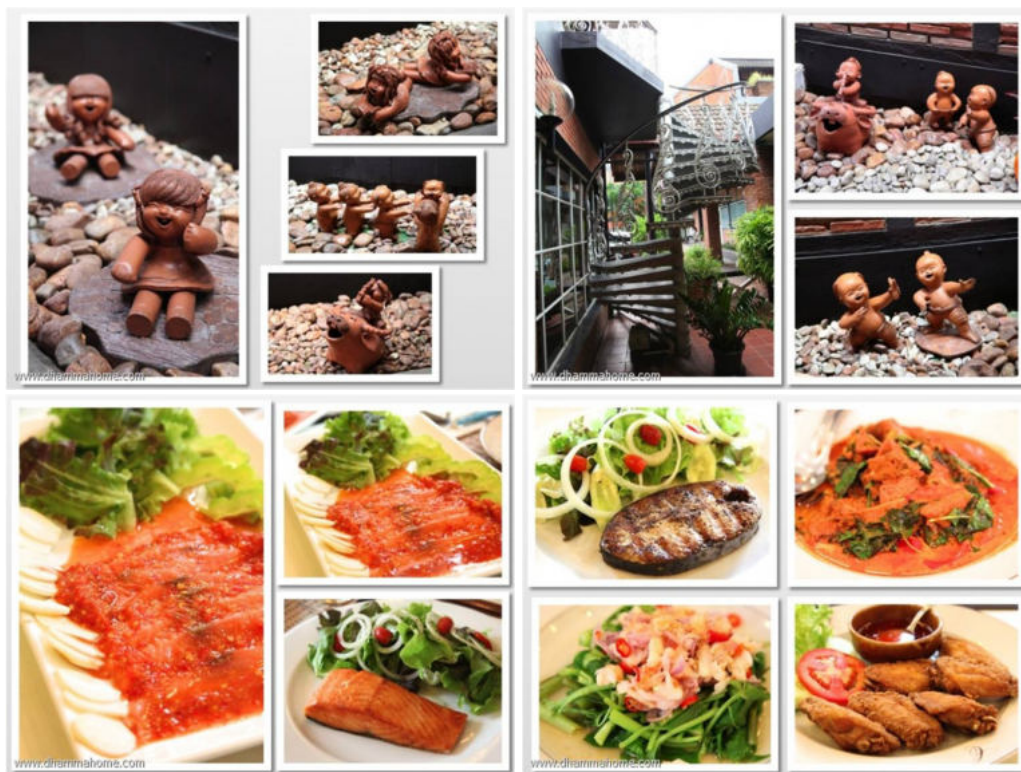
เมื่อวันศุกร์ ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธาน
กรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้รับเชิญจากคุณฟองจันทร์ วอลซ
คุณจิราภรณ์ สิ้นสมุทร พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง คุณอนุทิน กสิณทอง และ
คุณเสาวณีย์ นามวิชัย เพื่อไปรับประทานอาหารและสนทนาธรรมที่ร้านเดอะคอตเทจ
ถนนพัฒนาการ

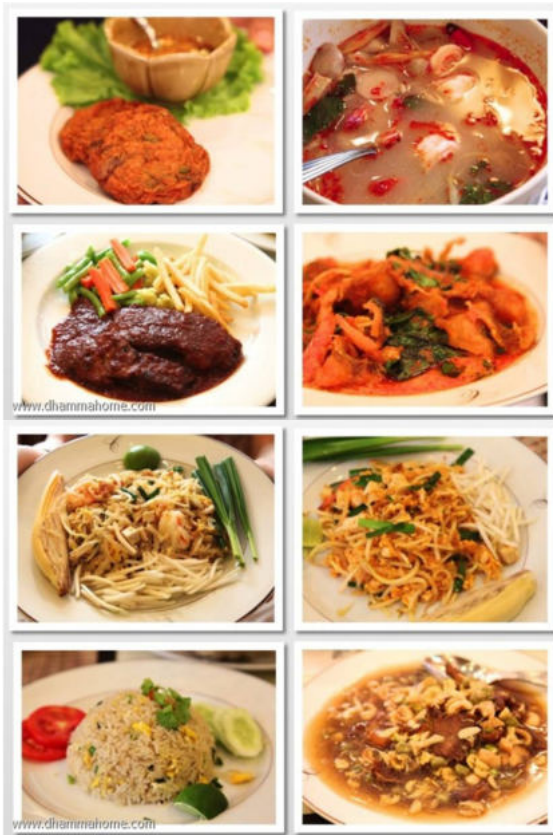
เดอะคอตเทจเป็นร้านที่มีอาหารทั้งไทย จีน และฝรั่ง เปิดให้บริการมายาวนานกว่า ๓๐ ปีแล้ว มีสถานที่กว้างขวางมากที่จอดรถก็สะดวกสบาย อยู่ใกล้ทางลงทางด่วน อารยรักษ์-รามอินทรา เพียงนิดเดียวเท่านั้น ตัวอาคารบางส่วนแม้จะดูเก่าไปบ้าง แต่ก็ได้รับการบำรุงรักษาไว้อย่างดี มีทั้งส่วนที่เป็นห้องอาหารใหญ่ มีโต๊ะนั่งและเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้สวยงาม คลาสสิกมาก มีส่วนที่เป็นห้องจัดเลี้ยงส่วนตัวซึ่งอยู่ทางด้านหลังของร้าน ขนาดพอเหมาะไม่เล็กและไม่ใหญ่เกินไป ดูสะอาด ร่มรื่น เป็นที่สำหรับรับประทานอาหารและสนทนาธรรมในวันนี้

เนื่องจากทางร้านมีอาหารบริการหลากหลายชนิด ล้วนแล้วแต่เป็นอาหารที่ผ่านการพิถีพิถันจากลูกค้ามาเป็นเวลานานกว่าสามสิบปีแล้ว ว่ามีรสชาติที่อร่อยถูกปาก ได้มาตรฐาน ทางท่านเจ้าภาพจึงเห็นว่า ให้ทุก ๆ ท่านที่ไป ได้สั่งอาหารที่ตนเองชอบไว้ล่วงหน้า เมื่อไปถึงจะได้ไม่ต้องเป็นการเสียเวลา เมื่อได้เวลาเสิร์ฟอาหาร ก็นำมาวางตามชื่อที่ติดไว้ ข้าพเจ้าและคุณภรรยาสั่งเป็นผัดไท และปลาแซลม่อนอย่าง แต่พี่แอ้ว (ฟองจันทร์) ได้กรุณา

สั่งจานอื่น ๆ มาให้ทุก ๆ ท่านชิมเพิ่มเติมด้วย เป็นอาหารที่อร่อยรสชาติดีทุกจานครับ

มีอยู่งานหนึ่งที่ข้าพเจ้าเสิร์ชในกูเกิล เขาบอกว่าอย่าฝากบั้งร้านนี้อร่อย ข้าพเจ้าก็ "คิดเอาเอง" อย่างที่เคยเห็นมาว่าจะ เป็นฝากบั้งชุบแป้งทอดกรอบราดน้ำยำ แต่เมื่อไฟ้แล้ว สิ่งมาให้ลองรับประทาน เขาใช้ฝากบั้งลวกครับ ไม่ใช่ฝากบั้งชุบแป้งทอด "คิดเอง" อีกแล้ว และไม่เป็นอย่างที่คิดเสียด้วย นี่เป็นเหตุให้พิจารณาและเตือนตนเองว่า เมื่อได้ฟังพระธรรม ไม่ควรคิดเอาเอง แต่ฟังและเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟังเท่านั้น ไม่คิดเอง ไม่คิดเอง ไม่คิดเอง ไม่คิดว่าพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงจะเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ แต่ "ฟัง" ด้วยความเคารพในพระปัญญาคุณ ด้วยความนอบน้อม ด้วยความละเอียด ไม่เฝิน ไม่ "คิดเอาเอง" ว่าพระธรรมง่าย รู้ได้ ด้วยเพียงการฟังนิด ๆ หน่อย ๆ ด้วยการคิดเอาเอง ซึ่งไม่มีทางที่จะเป็นไปได้เลย แต่ "ฟัง" ฟังแล้วฟังอีก เข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง เมื่อไม่เข้าใจ ก็รู้ว่าไม่เข้าใจ หนทางที่จะเข้าใจก็คือ ก็ฟังอีกและฟังอีก "ฟัง และ พิจารณา" ในสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง ย้ำว่า ฟังและพิจารณาในสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง หมายความว่า พิจารณาในสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง เท่านั้น ไม่ใช่ "คิดเอาเอง" นะครับ

สำหรับท่านเจ้าภาพท่านหนึ่ง คือ พี่แอ้ว (ฟองจันทร์) นั้น ข้าพเจ้าได้เขียนถึงท่านไว้แล้ว เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปร่วมฟังการสนทนาธรรมที่บ้านย่านสุขุมวิท ทั้งสองแห่ง

ข้าพเจ้าระลึกถึงคำของท่านอาจารย์อยู่บ่อย ๆ ที่ว่า "...การได้พบกันในชาติซึ่งได้เกื้อกูล เป็นมิตรกันในพระธรรม หรือว่ามีส่วนร่วมในการเผยแพร่พระธรรม ชาตินั้นก็ต้องเป็นชาติที่ประเสริฐสุดในสังสารวัฏฏ์ ยิ่งกว่าชาติอื่น ๆ

"...เป็นบุญแต่ปางก่อนโดยแท้ ที่ได้นำมาพบกับพระธรรมในชาตินี้ ซึ่งไม่สูญเปล่าแล้วด้วยว่า เพียงผลของกุศลกรรมหนึ่ง ที่นำเกิดเป็นมนุษย์ในชาตินี้ แม้จะเป็นผู้ได้รับผลของกุศลกรรมที่ดีมากมาย พรังพร้อมไปด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ ที่มากมายสักเท่าใดก็ตาม หากปราศจากโอกาสที่จะได้พบและเข้าใจพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดงไว้ ย่อมเป็นผู้ที่ไร้ค่ากับการที่ได้เกิดมา ทรงแสดงว่า การที่ได้เกิดเป็นมนุษย์นั้นแสนยาก การที่ได้พบกับพระธรรม ในสมัยที่ได้มีโอกาสเกิดเป็นมนุษย์ยากยิ่งกว่า และแม้การได้เกิดและพบพระธรรมแล้ว ที่จะได้ฟังและเข้าใจพระธรรมที่ทรงแสดงเป็นขณะที่ยากยิ่ง ไม่ใช่ง่าย ๆ เลย ทรัพย์สมบัติใดในโลก จึงจะมีค่ายิ่งไปกว่าการที่ได้มีโอกาสได้ฟังและเข้าใจพระธรรม เพื่อสะสมเพิ่มพูนไว้ในจิต อันจะเป็นที่พึ่งแก่บุคคลตลอดทุก ๆ ชาติ ในสังสารวัฏฏ์ หาใช่ทรัพย์สมบัติมากมาย ที่ไม่สามารถนำติดตัวไปได้เลย เพราะเหตุว่า ความเข้าใจธรรมะ คือ การเข้าใจความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ ซึ่งภาษาบาลีใช้คำว่า "ปัญญา" นั่นเอง ที่จะเป็นที่พึ่งแก่บุคคล เมื่อบุคคลมีความเข้าใจที่มั่นคงขึ้นใน "คำจริง วาจาสุตฺต" ที่ได้ทรงแสดง ผังไว้แนบแน่นในหทัยโดยไม่ลืม ไม่ว่า

อยู่ในสถานที่ไหน ๆ ในสถานการณ์ใด ๆ บุคคล ย่อมเป็นผู้ที่มีความเข้าใจนั้น เป็นที่ฟัง ซึ่งสามารถที่จะรู้และพิสูจน์ได้ด้วยตนเองในขณะนั้น ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา พระธรรม ว่าความเข้าใจของตน ๆ มีมากน้อยประการใด ทั้งหมดก็เพื่อการขัดเกลา กิเลสของตน เพื่อการเป็นคนดีขึ้น และมั่นคงขึ้นในความเข้าใจว่า ไม่มีบุคคลใดที่ดี นอกจากกรรมที่ดี ที่เกิดขึ้นเป็นไป เท่านั้น ซึ่งข้าพเจ้ายังรู้สึกซาบซึ้งในคำเตือนของท่าน อาจารย์ ที่ได้เคยฟังเมื่อนานมาแล้ว และได้นำลงไว้ในกระทู้ ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ซาบซึ้ง ในหทัย เป็นตอนแรก เมื่อเดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔ มีความบางตอนว่า...

"...แล้วฟังธรรมะ เพื่ออะไร? เพื่อรู้ตามความเป็นจริง เพื่ออะไรคะ? ถ้ารู้ว่า "ไม่ดี" จะ "แก้ไข" ไหม? เวลาที่ทุกคนได้ฟังธรรมะมา ก็หลายสิบปี คิดแก้ไขหรือ เปล่า? หรือว่า คิดที่จะรู้แจ้งอริยสัจธรรม ทั้ง ๆ ที่มีอกุศลอยู่เต็ม?... "

และอีกตอนหนึ่ง ความว่า

"...เพราะฉะนั้น ถ้าจะถามแต่ละคน ซึ่งพบกันมา บางคนก็หลายสิบปีนะคะ "แก้ไข" อะไรบ้างหรือยัง? หรือว่า "แก้ไข" อะไรบ้างหรือเปล่า? ความโกรธ ความ ซัง หรือว่า การที่ไม่เป็นมิตร ทุกคนดูเหมือนจะว่า ทำดีไม่ได้ เป็นมิตรไม่ได้ แต่ว่า ตามความเป็นจริง ใครก็ทำไม่ได้ นอกจาก "ปัญญา" เกิดเมื่อไหร่ "ปัญญา" ก็ จะเห็นตามความเป็นจริง ..."

ทั้งหมดเป็นความเมตตาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์ ที่ได้กล่าวคำสำหรับทุกคน ที่จะได้เตือนตนเองถึงความไม่ประมาท

ข้าพเจ้าขออนุญาตกล่าวถึงท่าน
เจ้าภาพอีกท่านหนึ่งที่ข้าพเจ้ารู้จักมา
นานแล้วคือ คุณเสาวณีย์ นามวิชัย หรือ
คุณหนอง ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ทำให้ความเป็น
มิตรในพระธรรมแก่ข้าพเจ้า นับแต่เมื่อ
ครั้งที่ข้าพเจ้าเข้ามาศึกษาพระธรรมใน
เว็บไซต์แห่งนี้ใหม่ ๆ จนบัดนี้ท่านเป็น
หนึ่งในศิษย์ของท่านอาจารย์ที่เป็น
ผู้หญิงเก่งอีกท่านหนึ่ง ที่ควรจะได้บันทึก
ไว้

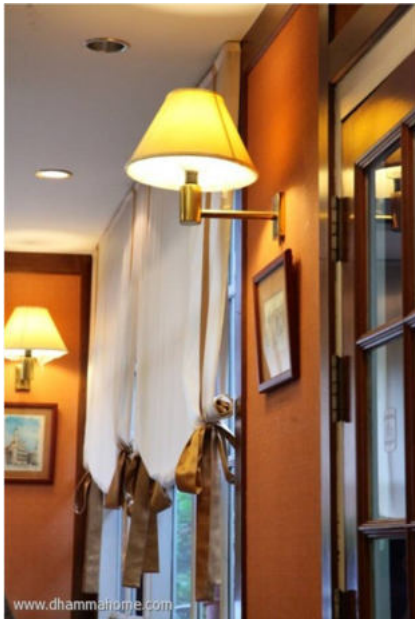
คุณหนองเป็นผู้มีความรู้ทางธรรม
และมั่นคงในการเจริญกุศลทุกประการ
ในการทำงานเบื้องหลังในเว็บไซต์แห่งนี้

สมควรเสมอตลอดมา เป็นอีกท่านหนึ่งในหลาย ๆ ท่าน (ทุก ๆ ท่าน ที่ทำงานช่วยเหลือ
มูลนิธิฯ อยู่ข้างหลัง) ที่ข้าพเจ้าขอใช้คำว่า เป็นผู้ที่เปิดทองหลังพระ มีคำที่ได้เปรียบไว้ว่า
วันหนึ่งทองที่ปิด (คือความดี) ย่อมล้นออกมาด้านหน้า กุศลธรรม คือความดีทุก
ประการที่บุคคลสะสมไว้จนมีกำลัง ย่อมให้ผลไม่เพียงแก่บุคคลนั้นเองเท่านั้น แต่ยังเป็น
ปัจจัยให้บุคคลอื่นที่ล่วงรู้ได้อานุโมทนาอีกด้วย

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้ทราบ
ถึงกุศลศรัทธาของคุณหนอง ที่
มีต่อพระศาสนา กล่าวคือ เมื่อ
คุณหนองมีวันหยุดจากการ
ทำงานที่ต่อเนื่องยาว ๆ คุณ
หนองมักเดินทางไปพุทธรักษา
บ่อย ๆ และอยู่ที่นั่นนาน ๆ แม้
ในเวลานี้ คุณหนองก็อยู่ที่
พุทธรักษา รอที่จะพบกับคณะ

ของท่านอาจารย์ที่จะไปอินเดียในวันที่ ๑๓ ถึง ๒๓ ตุลาคม เพื่อที่จะร่วมเจริญกุศลกับคณะของท่านอาจารย์ มีการจัดดอกไม้บูชาพระรัตนตรัย การสนทนาธรรม การถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุจากทุกชาติ ที่มาแสวงบุญ ณ พุทธคยา ทั้งการถวายยาม และสิ่งของเครื่องใช้แด่พระภิกษุ เป็นต้น เมื่อได้กล่าวถึงคุณหนองแล้ว ก็ขออนุญาตลงรูปให้สหายธรรมได้รู้จักคุณหนองด้วยนะครับ

และมีอีกเรื่องหนึ่งที่อยากเล่าให้ทุก ๆ ท่านฟังด้วย กล่าวคือ เมื่อครั้งที่ไปสนทนาธรรมที่แม่กลองมารีนาคราวที่ผ่านมา หลังรับประทานอาหารเสร็จ ข้าพเจ้าเดินตามไปถ่ายภาพท่านอาจารย์ ขณะที่ท่านกำลังขึ้นรถกอล์ฟไปที่พัก ท่านอาจารย์ยิ้มและกล่าวว่า ขออนุโมทนาคุณวันชัยที่ได้ถ่ายภาพสวย ๆ คนอ่านคงไม่มัวดูแต่รูปนะคะ ซึ่งข้าพเจ้าก็กราบเรียนท่านไปว่า นำภาพไปค้นข้อความธรรมะ เพื่อไม่ให้ติดกัน เพื่อให้ท่านผู้อ่านพลิกสายตาและค่อย ๆ อ่าน ทีละคำ ทีละประโยค

ซึ่งหลายท่านพบได้ด้วยตนเองว่า การที่ค่อย ๆ อ่าน ช้าแล้ว ช้าเล่า ทีละคำ ช้า ๆ จะทำให้เข้าใจ สิ่งที่ได้อ่านชัดเจน และไม่รีบร้อนที่จะเพียงอ่านให้ผ่าน ๆ ไป เท่านั้น

สำหรับผู้ศึกษาธรรมย่อมรู้ว่า ทั้งการอ่าน และการฟังข้อความเดิม ๆ

ซ้ำ ๆ ช้า ๆ เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะทุก ๆ ครั้งที่อ่าน หรือฟัง แม้ว่าข้อความจะเหมือนกัน แต่ความเข้าใจ ต่างกัน และความเข้าใจที่มั่นคงนั้นจะฝังอยู่ในใจไม่ลืม และจะเป็นที่พึ่งที่มีกำลัง สำหรับทุกคนในภายหน้า ซึ่งจะรู้ได้ พิสูจน์ได้ด้วยตนเอง

สำหรับการสนทนาในวันนี้มีหลากหลายมากครับ ท่านอาจารย์ให้ความเมตตา
มาก ข้าพเจ้าขอแนะนำเพียงส่วนน้อยส่วนหนึ่ง มาเพื่อให้ทุก ๆ ท่านได้รับประโยชน์ตามควร
แก่กาล ซึ่งแม้เมื่อข้าพเจ้าได้ฟังผ่านหูมาบ้างแล้วก็ตาม แต่เมื่อนำมาถอดความลงกระทู้
ก็ให้เกิดความปิติ ชาบซึ่งใจ ที่ได้พิจารณาข้อความนั้น ๆ อีก เป็นประโยชน์มากครับ

ท่านอาจารย์ :

คุณหมอธงชัย มีคนชวนคุณหมอ แต่ตอนนี้ คนชวนไม่ฟัง
ใช้มั้ยคะ?

คุณหมอธงชัย :

ใช่ครับ คือ เขาเป็นคนใช้ผมครับ แล้วเขาก็เขียนหนังสือ
เรื่องธรรมะ และผมก็บอกว่า คือ ตอนนั้นผมตั้งใจว่า
อยากรู้ว่า พระพุทธเจ้าสอนอะไร? เท่านั้นเอง ไม่ได้ (คิด
ว่า) ลึกซึ้งขนาดนี้ ผมก็บอกว่า มีใครสอนธรรมะดี ๆ
บ้าง? ผมอยากจะไปเรียน เขาก็เอาเทพอาจารย์สุจินต์มา
ให้ผม

ท่านอาจารย์ :

เขาเขียนธรรมะเองด้วย แล้วคุณหมอยังถามว่า มีใคร
สอนดี ๆ (หัวเราะ)

คุณหมอรชชัย :

ใช่ครับ เขาเอาเทปของอาจารย์สุจินต์ มา ๑๐ ม้วน ผมก็ได้ฟัง เริ่มอันนั้น แล้วก็มามูลนิธิตี๋ เทป ซีดีดี ฟังอยู่ที่บ้าน ๓ ปี ยังไม่ได้มาที่นี่ ฟังอาจารย์อยู่ ๓ ปี ตอนนั้น ยังคิดว่าตัวเองก็รู้เยอะแล้ว สามปีนี่ คิดว่าเก่ง (หัวเราะ) พอมาเข้ากลุ่ม โอ้โห...ไม่ใช่อย่างนั้นเลย (หัวเราะ) แล้วก็รู้สึกว่าการฟังมากขึ้น รู้สึกมีความสุข ในการที่จะฟังธรรมะมากขึ้น และทุกวันนี้ ก็ฟังอยู่ทุกวัน วันหนึ่ง ไม่น่าจะต่ำกว่าสองชั่วโมงนะครับ ก็ค่อย ๆ ฟังไป แล้วก็เข้าใจทีละนิด ทีละน้อยจริง ๆ ครับอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

ตอนทำฟัน ไม่ได้ฟังใช่ไหมคะ?

คุณหมอรชชัย :

ไม่ได้ฟังครับ แต่ตอนนี้ เริ่มจะเข้าใจ ในความเป็นธรรมะมากขึ้น แม้แต่เสียง หรือคนใช้ร้อง อะไรพวกนี้ (หัวเราะกันครืน) แต่ว่า ก็น้อยราย คือ ไม่ได้หมายถึงเขาร้องแบบชนิดที่ว่าทรมานนะครับ ตกใจ ร้องโหย ๆ อะไรอย่างนี้

คุณฟองจันทร์ (พี่แ้ว) :

คุยธรรมะกับคนไข้บ้างมั๊ยคะ?

คุณหมอรชชัย :

มีแต่ผมฟังเขาคุยครับ เพราะว่าส่วนใหญ่ คือ ทุกคน โหน

ธรรมะหมดเลยครับ โหนแบบผิด ๆ นะครับ แล้วก็บางคน เวลาคุยกัน รู้เลยว่า เขานึกว่าเขาเป็นโสดาบันแล้ว อะไรอย่างนี้ก็มีครับ แล้วก็ไปแบบไกล ๆ ทั้งนั้นเลย ส่วนใหญ่ เขาจะสอนผมด้วยความเป็นห่วง ด้วยเจตนาดี ผมก็ได้แต่ ฟังอย่างเดียว ไม่ได้ถามอะไร เพราะรู้ว่า ไม่เกิดประโยชน์ ที่จะคุยกัน นอกจากฟังแล้วก็ค่อยทำกันไป อะไรอย่างนี้ คือ พูดกันไม่ได้เลยครับ ถ้าขึ้นพูดแล้ว เสรีแน่นอน ไม่เกิดประโยชน์เลย แม้แต่เพื่อนบ้านด้วยกัน เราแยบยลหน่อย เขาก็ไม่ฟังแล้วครับ อาจารย์ครับ ไม่ฟัง เป็นเรื่องที่ เหมือนกับว่า มีชีวิตที่ไม่เหมือนชาวบ้านด้วยซ้ำไป เวลา ฟังธรรมะ พระพุทธเจ้าสอนไม่เหมือนกับชีวิตประจำวัน (ของชาวบ้าน) ที่เป็นอย่างนี้จริง ๆ เพราะว่าเรื่องธรรมะ ลึกซึ้งมาก ค่อย ๆ เห็นความลึกซึ้งของธรรมะมากขึ้นครับ อาจารย์ แม้แต่การที่ตอนแรก ๆ ที่ผมฟัง ผมก็เอ...ทำไม เห็นเป็นคนเห็นเป็นโตะ เป็นสิ่งที่แค่นี้ก็ลึกซึ้งแล้ว เพื่อน ๆ ผมที่เขาสนใจ ผมก็ซื้อซีดีให้เขาฟัง ปรากฏว่า ทำท่า เหมือนจะสนใจ แต่ไม่มีสักคนครับ เสร็จแล้ว ไม่มีสักคน

ท่านอาจารย์ :

คุณเบญจมาศ :

เมื่อกี้ี้ สนทนากับคุณเบญฯ คุณเบญฯเล่าลึคะ
ครั้งแรกที่ได้พบท่านอาจารย์ที่ชะอำนะคะ ท่านอาจารย์ก็
ถามว่า คุณเบญฯ ไปปฏิบัติธรรม ปฏิบัติอย่างไร? ที่ไป
ปฏิบัติธรรม ไปแล้วได้อะไร? ก็เลยตอบไปว่า ไปปฏิบัติ
ธรรม ก็ไปฝึกตัวเอง ให้มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง
จุดประสงค์ คือ เข้าใจไปตามนั้น คือ ไปฝึกตน ที่ออกจาก
บ้านเสียบ้าง คือ ความสบาย อะไรต่ออะไร ที่เราทำอยู่
ทุกวัน ก็อยากจะไปถือศีล เลยบอกไปว่า ไปเข้าวัด ก็ยัง
ดีกว่าไปที่อื่น ไปเที่ยวผับ เทียวบาร์ แล้วท่านอาจารย์ก็
พูดตอบมาว่า เผลอ ๆ แต่ดิฉันพูดเองนะคะตรงนี้ แต่ว่า
ท่านอาจารย์พูดอีกแบบหนึ่งแต่ลักษณะนั้น (หัวเราะ) คือ
บอกว่าไปที่ผับเผลอ ๆ ดีกว่าไปที่วัด (หัวเราะ) ขอโทษคะ
ก็เลยงง ว่าเรามาเรียนธรรมะกับท่านอาจารย์ก็บอกว่าเรา
ไปปฏิบัติธรรมทำไมท่านอาจารย์บอกว่า ไปผับดีกว่า ไป
ผับดีกว่า กราบขอโทษท่านอาจารย์ไว้ตรงนี้นะคะ ตอน
นั้นเถียงเลยคะ ขอให้อภัยให้ดิฉันด้วยนะคะ เอ๊ะ!!
ทำไมท่านอาจารย์พูดอย่างนี้ น่าจะสนับสนุนเรา เราไป
วัด น่าจะดี

ท่านอาจารย์ :

ไม่เหมือนชาวบ้านใช่ไหม? ชาวบ้านเขาคิดว่า ไปปฏิบัติธรรม ดีกว่าไปฝัน แต่เขาไม่เห็นอันตราย ที่ใหญ่กว่านั้น คือว่า ไปฝัน ก็แค่ไปด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ธรรมดา เราอาจจะชอบ อาหารอร่อย แล้วเราก็ชอบบรรยากาศของฝันแทน มันก็คือ ต้องการสิ่งที่เราพอใจใช่ไหม? แต่ถ้าไปปฏิบัติธรรมะ เราได้ความเห็นผิด ได้ความปฏิบัติที่ผิด ซึ่งเป็นอันตรายกว่า เพราะฉะนั้น คนส่วนใหญ่ ที่ไม่เข้าใจธรรมะ เขาอาจจะคิดง่าย ๆ ว่า ไปปฏิบัติธรรมะ ดีกว่าไปฝัน แต่ความจริง ไปปฏิบัติธรรมะ กับ ไปฝัน ฝัน ดีกว่า เพราะว่าไม่มีความเห็นผิด

แล้วคุณเบญฯ ก็ยังบอกว่า พอไปฝันดีกว่า คุณเบญฯ ก็ต่อทันทีเลย ไปฝันอาจจะได้ธรรมะ (หัวเราะ) ใช่ไหม? ซึ่งความจริงจะเห็นได้ ทุกอย่างต้องละเอียดมาก ไม่ใช่ว่า

พอคำพูดอย่างนี้มา เราก็เข้าใจตามนั้นเลยว่า ไปฝับบอาจ
จะได้ธรรมะ ดิฉันก็เลยถามว่าได้อะไร? จะได้อย่างไร? ถ้า
ตอบว่า ไปฝับบ อาจจะได้ธรรมะ จะผิดหรือจะถูก อยู่ที่
"คำ" ที่เราตอบ ว่าเราตอบ ด้วยความเข้าใจหรือเปล่า?
เพราะฉะนั้น ก็ถามคุณเบญฯ ว่า ที่ว่าไปฝับบ อาจจะได้
ธรรมะ จะได้อย่างไร? เห็นไหม? ที่นี้ คำตอบ มีไหม?

คุณเบญจมาศ :

คำตอบตรงนั้น ใช่มั้ยคะ? ที่ถามว่า ถ้าไปฝับบ อาจจะได้
ธรรมะกลับมา?

ท่านอาจารย์ :

คุณเบญจมาศ :

จะได้อะไร ที่ฝับบ? ทุกคนจะคะ ไม่ใช่แต่เฉพาะคุณเบญฯ
(หัวเราะ) ที่นี้มาพูดถึงตรงที่ว่า ท่านอาจารย์บอกว่า
เผลอ ๆ ไปฝับบดีกว่า ก็เลยต่อไปเองเลยคะ สงสัยจะจริง
มั้ยนะ? ไปฝับบดีกว่า เพราะว่า อาจจะไปได้ธรรมะที่ฝับบ

กลับมาก็ได้ เพราะว่าถ้าไปวัด ถ้าเผื่อไปฟังเขาสอนมาผิด ก็จะไม่พอลอยให้เราผิดกันไปใหญ่ คือ ตอนนี้ จะคล้อยตามที่ อาจารย์พูดออกมา เพราะธรรมดาเราต้องคิดแล้ว ไปวัด ต้องดีกว่าแน่นอน ไม่ได้ทำผิดอะไร ไปวัด ไปปฏิบัติธรรม เราก็ไปทำบุญ แล้วไปผับดีอย่างไร? มันไปทางกิเลส ก็บอกไปอย่างนั้น อาจารย์บอก ผับอาจจะดีกว่าก็ได้ ที่นี้ พอ (ท่านบอกว่า) ดีกว่า ก็เลยคิดไปว่า สงสัยที่อาจารย์ พูด ก็คงจะจริง เพราะไปที่ผับ เผื่อเราจะไปเจออะไร คนที่ เขากหักมา หรือเขาเสียใจ ก็คิดไปไกล เผลอ ๆ เราจะได้ ไปเรียนรู้ชีวิตของเขามา แล้วมาเปรียบเทียบ ไปไกลแล้ว อาจจะดีกว่า เอ...อาจจะไปได้ธรรมะอะไรมา คิดเองคะ "คิดเอง" อันนี้ ก็เป็นเรื่องของการ "คิดเอง"

ท่านอาจารย์ :

คะ เพราะฉะนั้น ดีกว่า นี่ ดีกว่าประการเดียว คือ ไม่มีความเห็นผิดที่ผับ ที่จะทำให้เราเข้าใจผิดจากความเป็นจริง ใช่ไหม? แต่ถ้าเราไปปฏิบัติธรรมะ โดยไม่เข้าใจ เราผิดแล้ว ตั้งแต่ไม่เข้าใจ จะถูกได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น ข้อเดียวที่ดีกว่า ก็คือว่า ไม่มีความเห็นผิด ที่มาให้เราประพฤติ ปฏิบัติตาม

...แต่ที่นี่ ถ้าเราคิดว่า เราอาจจะไปได้อะไรที่ผับนี้ ก็
 อยากจะทราบว่า ได้อะไร? และได้อย่างไร? มีใครตอบ
 ไหม? ถ้าไม่มีความเข้าใจธรรมะ ไปไหนก็ไม่ได้อะไร ไม่ใช่
 ว่า จะต้องเฉพาะไปผับ ไปไหนเหมือนกันหมดเลย ไม่ว่าที่
 ไหนก็ตาม ถ้าไม่เข้าใจธรรมะ ก็ไม่มีทางที่จะได้ธรรมะ
 จากที่นั่น ๆ แต่ว่า เมื่อเข้าใจธรรมะแล้ว อยู่ที่ไหน ก็มี
 ธรรมะ ที่จะให้เข้าใจได้ ใช่ไหม? ที่ผับ ก็มี "เห็น" ที่นี้ ก็มี
 "เห็น" ที่วัด ก็มี "เห็น" ที่ไหน ๆ ก็มี "เห็น" เพราะฉะนั้น ทุก
 อย่าง เป็นธรรมะ แต่เราไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ จนกว่า
 จะได้ฟังพระธรรม...

...เมื่อได้ฟังพระธรรมอย่างมั่นคงแล้ว ไม่ว่าที่ไหนทั้งสิ้น ไป哪儿 ก็มีธรรมะ เพราะฉะนั้น (ในพระสูตร) จะเห็น ผู้หญิงพื่อนรำกลางถนนด้วย "ปัญญา" เกิดได้ รู้แจ้ง อริยสัจธรรมได้ แต่ "ปัญญา" นะคะ "ไม่ใช่เรา" เพราะ ฉะนั้น ที่สำคัญที่สุด ก็คือ ต้องเข้าใจว่า "ปัญญา" คือ "ความเห็นที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ" ตรงตามที่ได้ฟัง ได้เข้าใจ อย่างละเอียดขึ้น แต่ไม่ใช่ "เรา คิดเอง"...

...เพราะฉะนั้น ถ้าไม่มีการฟังเลย เราจะ "คิดเอง" ไม่มี ทางที่จะคิดได้ แม้แต่ "คำ" แต่ละคำ เช่นคำว่า "ธรรมะ" ถามคนที่เขาไม่ได้ศึกษาเลย ให้เขาช่วยบอก ว่าธรรมะ คืออะไร? เขาก็บอกกันไป คนละอย่าง สองอย่าง แต่ว่า ทำให้เราเข้าใจ ตามที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้หรือเปล่า? ว่า "ธรรมะ" ในภาษาบาลี ภาษามคธี หมายความว่าถึง สิ่งที่มีจริง ๆ แล้ว เดียวนี้ ก็มีสิ่งที่มีจริง ทุกแห่งมีจริงทั้งหมด เมื่อเกิดมาแล้ว "เห็น" ก็จริง..."ได้ยิน" ก็จริง..."คิดนึก" ก็จริง...เพราะฉะนั้น ทั้งหมดเป็นธรรมะ ซึ่งถ้าไม่ฟัง ไม่มี ทางที่จะหาเจอ ที่จะรู้ ก็ไปหากันใหญ่ ว่าธรรมะอยู่ที่ ไหน? แต่ที่ไหน ที่ไหน ก็มีธรรมะ ทั้งนั้น!!!...

...เพราะฉะนั้น ไม่รู้ กับ รู้ ๒ อย่าง ถ้า "รู้" จะอยู่ในคุก จะอยู่ที่ฝั่บ จะอยู่บนรถไฟ บนเครื่องบิน หรือที่ไหน ก็ไม่พ้นจาก "ธรรมะ" เพราะฉะนั้น สามารถที่จะเข้าใจธรรมะได้ โดยไม่สามารถจะรู้ล่วงหน้าได้เลยว่า เราสามารถที่จะค่อย ๆ สะสมความเข้าใจจากการฟังจนกระทั่งมีกำลังพอที่จะเริ่มเข้าใจธรรมะ "ตัวธรรมะ" จริง ๆ เดียวนี้!!! ทั้งหมดที่ (กำลัง) ปรากฏนี้ เป็นธรรมะ ทั้งนั้น!!! เพราะฉะนั้นเราก็ตอบได้ เป็นคนตรง "สัจจะ" เข้าใจธรรมะขณะนี้ หรือเปล่า? เห็นไหม? นี่คือการฟังด้วยการ "ไม่เฝิน"...

ท่านอาจารย์ : คุณบำเพ็ญพูดตอนต้นว่า ปลายทางของคุณบำเพ็ญ คือ นิพพาน ใช่ไหม?

คุณบำบำเพ็ญ : ในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชนนะคะ

ท่านอาจารย์ : ในฐานะพุทธศาสนิก ปลายทาง ก็คือ นิพพาน เพราะฉะนั้น ถ้านิพพาน คือที่ดับกิเลส ไม่มีกิเลสเลย ปลายทางของชาวพุทธ ก็คือ ไม่มีกิเลส เพื่อที่จะดับกิเลส ถูกต้องไหม? แล้วก็กิเลสมีมากมาย ไม่ใช่เพิ่งมีวันนี้ เพราะฉะนั้น "ทาง" หรือ "การที่จะดับกิเลส" จะยากไหม? แล้วก็ จะนานไหม? แล้วก็ จะไกลไหม?

...ถ้าเราคิดถึง ย้อนไปในแสนโกฏิกัปป์ กิเลส สะสมมาเท่าไร? หรือแม้ในชาตินี้ ขณะที่เห็น นับขณะไม่ถ้วนเลย เราเห็นมาตั้งเท่าไร? และเห็นแล้วก็ "ไม่รู้" ด้วย แล้วพระพุทธร่องค์ก็ตรัสถึง อูปาทานขันธ ๕ "เห็น" ก็เป็น "หนึ่งขันธ" คือ วิญญาณขันธ เพราะฉะนั้น ขณะที่ "เห็น" นี้ เป็นที่ตั้งของการยึดมั่น นี่เป็นพระพุทธรพจน์...

...เพราะฉะนั้น เรายึดมั่นในทุกอย่าง ในชีวิต เพราะสภาพ
 ธรรมะใดที่เกิด สภาพธรรมะนั้น เป็นขันธ ทั้งหมดเลย
 สภาพธรรมะที่เกิด ที่จะไม่ใช่ขันธไม่มี เพราะฉะนั้น ไม่ว่า
 อะไรเกิด เพราะ "ไม่รู้" จึงยึดมั่น ยึดมั่นทั้งวัน ทั้งคืน ทั้ง
 เดือน ทั้งปี ทั้งชาติ แล้ว "ปลายทางของเรา" อยู่ที่ไหน? ที่
 จะดับกิเลสเหล่านั้น ทั้งหมด ไม่เหลือเลย ใช่ไหม? แล้ว
 ถ้าไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีทางเป็นไปได้เลย...

...เพราะว่า การที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นพระพุทธเจ้าได้
 เพราะทรงบำเพ็ญพระบารมี ด้วยพระปัญญาคุณ เมื่อ
 ตรัสรู้แล้ว "ทุกคำ" เกิดจากพระปัญญาคุณ เพราะฉะนั้น
 "คนฟัง" ก็ต้องมี "ปัญญา" ที่จะเข้าใจ "แต่ละคำ" ด้วย
 เพราะเหตุว่า "ทุกคำ" มาจาก "ปัญญา" คนที่ฟัง "ต้องมี
 ปัญญา" จาก "ทุกคำที่ได้ฟัง" ถูกต้องไหม? เพราะฉะนั้น
 แต่ละคำ ที่เราได้ยิน เข้าใจแค่ไหน? ถ้าไม่มีความเข้าใจ
 เลย "ปลายทางของเรา" มันจะไกลไปถึงไหน? ในเมื่อแสน
 โกฎิกัปมาแล้ว เต็มไปด้วยความไม่รู้ และการยึดถือ...

...กว่าจะลด ละ พวกนี้ ดับไปได้หมด ก็ต้องอีกนานแสนนานใช่ไหม? นั่นเป็นทางที่ไกลมาก ย่อยลงมา จนถึงใกล้เข้ามา ใกล้เข้ามา จนถึงเดี๋ยวนี้!! จากทางที่แสนไกล คือจิตหนึ่งขณะ เกิดดับ เกิดดับ สืบต่อ กว่า将至ไกลอย่างนั้น มาเป็นแต่ละขณะ เดี๋ยวนี้!! ที่ใกล้ที่สุด!!! มีความเข้าใจหรือยัง?...

...ถ้าไม่มีความเข้าใจ เราก็เพียงแค่พูดว่า ปลายทางของเรา ก็คือว่า ดับกิเลส แต่ เรายังไม่มีปัญญา แม้ในขณะเดี๋ยวนี้!!! แล้วไปอีกนานแสนนาน กว่าปัญญาที่มีแต่ละขณะ จะสะสม อบรม ให้มี "กำลัง" พอที่จะละอกุศลที่ได้สะสมมาแล้วมากมาย จะเป็นไปได้ได้อย่างไร? มันก็แค่ "คิด" ใช่ไหม? มันเป็นจริงไปไม่ได้เลย

แต่ถ้าเรามีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า "ปัญญา" คือ เดี๋ยวนี้!! ถ้าเราสามารถที่จะเข้าใจได้ ขณะต่อไป ปัญญา ก็เข้าใจขึ้น ทีละเล็กทีละน้อย กว่า将至ปลายทาง ที่เราหวังว่าเราจะดับกิเลส ไม่มีกิเลสเลย เพราะฉะนั้น ประมาท

ไม่ได้ คือ ปัญญา ต้องมี ในขณะนี้!! และจะมาจากไหน?
ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม แต่ละคำ ด้วยความเข้าใจขึ้น
เข้าใจขึ้น ก็ไม่ใช่หนทางที่จะไปถึงที่นั่นได้เลย "ทางที่ไป
ไม่ถึง" นี่เยอะคะ แต่ "ทางที่ไปถึง" นี่ ยาก และละเอียด
ลึกซึ้งด้วย!!!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ คุณพองจันทร์ วอลซ
คุณจิราภรณ์ สีนสมุทร คุณอนุทิน กฐินทอง คุณเสาวณีย์ นามวิชัย
และพลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

